

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **V. K.**
státní příslušností Ukrajina
bytem v ČR: P.
zastoupen JUDr. Jiřím Burešem, advokátem
sídlem Dukelských hrdinů 471/29, 170 00 Praha 7

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 7. 2016, č.j.: OAM-333/ZA-ZA11-ZA08 - 2016

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“).
2. V žalobě namítal, že žalovaný porušil § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3, 4, § 52. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále také „s. ř.“). V doplnění uvedl, že žil v rodinném domě v Mariupolu společně se svou dcerou a přítelkyní. Kvůli nedostatku práce přítelkyně žalobce odcestovala do České republiky. Opustil vlast proto, neboť

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

bezpečnostní situace byla neúnosná a on se s dcerou necítil v bezpečí. Namítal, že správní orgán nevycházel z aktuálních informací o bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce a nezjistil tak řádně skutkový stav. Poukázal na zprávu Freedom House, Svoboda ve světě 2015-Ukrajina, ze dne 28. ledna 2015 a na zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 15. 2. 2015. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pak spatřuje ve vyjádření žalovaného ohledně existence či neexistence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žalobce. Žalobce má za to, že v případě jeho návratu do vlasti mu hrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce poukázal na tvrzení Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (Zajd Raad Husajn) s tím, že veškeré odůvodnění správního orgánu o bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce je zcela nesprávné, což podle žalobce dokládají i zprávy založené ve správním spise. Měl za to, že v případě jeho návratu do vlasti by byl ohrožen na životě, stejně jako jeho nezletilá dcera, o kterou se stará.

3. Ve vyjádření žalovaný popřel oprávněnost žaloby a nesouhlasil s ní, neboť žalobcem uplatněné žalobní námitky neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí a ani nemohou žalovaným učiněné závěry zpochybnit. Odkázal na obsah správního spisu a na vydané správní rozhodnutí. Trval na tom, že v rámci důkazního řízení se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí velmi podrobně, jasně a srozumitelně vyhodnotil důvody, pro něž žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany z hlediska všech forem této ochrany. Následně se pak vyjádřil k jednotlivým žalobním námitkám. Podle názoru žalovaného nebylo žalobou jeho rozhodnutí zpochybněno, a proto navrhl žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítnout.
4. Správní spis pak obsahuje následující pro danou věc podstatné dokumenty: žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 7. 4. 2016, poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 12. 4. 2016, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 12. 4. 2016, Informaci MZV ČR ze dne 9. října 2015, č.j. 115045/2015-LPTP, Informaci Ministerstva vnitra Velké Británie, leden 2016, Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině (UNHCR)-aktualizace č. 3, ze září 2015, Informaci MZV ČR ze dne 21. května 2015, č.j. 98848/2015-LPTP, Výroční zprávu Human Rights Watch 2016 ze dne 27. ledna 2016, Freedom House-Svoboda ve světě 2016-Ukrajina, ze dne 27. ledna 2016, Výroční zprávu Amnesty International 2015/2016 ze dne 27. února 2016, Zprávu o stavu lidských práv na Ukrajině 16. srpna 2015 až 15. listopadu 2015, ze dne 9. prosince 2015 a v neposlední řadě žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 7. 2016, č.j.: OAM-333/ZA-ZA11-ZA08-2016.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
6. Žalobce k výzvě soudu v zákonem stanovené lhůtě dvou týdnů nevyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání. V souladu s § 51 odst. 1 větou druhou s. ř. s. měl tak soud za to, že s takovým projednáním věci vyslovil souhlas. Žalovaný pak s rozhodnutím o věci samé bez jednání výslovně souhlasil. Proto soud o věci samé rozhodl bez jednání.

7. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 7. 4. 2016 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 12. 4. 2016 poskytl údaje k podané žádosti a konkrétně uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, svobodný, nebyl politicky aktivní. Poslední místo bydliště ve vlasti bylo na adrese M. Má dceru V. K., nar. X. Do České republiky přiletěl z Kyjeva do Prahy a to 22. 12. 2015. Je zdravý. Bojí se války, odvodu do armády. V Mariupolu se střelí, není tam žádná práce a navíc jsou tam velmi špatné podmínky pro život, nejde plyn. Ve vlastním domě mohl žít jen v létě, šla pouze elektřina, tekla studená voda. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce mimo jiné uvedl, že žil v Mariupolu v rodinném domě, nejprve se svojí matkou a družkou, které se pak narodila dcera. Když byly dceři 2 měsíce, odjeli do bytu matky přítelkyně. Matka dcery K. L. žije v Praze. V současné době žijí společně s babičkou na adrese P. 330. Babička, která má v České republice trvalý pobyt, je živá. Matka žalobce zemřela v červnu 2012, žádné příbuzné na Ukrajině nemá. Ve vlasti pracoval žalobce jako jeřábník. Z rodné země odejel kvůli válce a nezaměstnanosti. Povinnou vojenskou službu neabsolvoval, nicméně během mobilizace by ho stejně odvedli, odvádějí všechny muže registrované na vojenské správě, kteří jsou v záloze jako on. Bezpečnostní situaci přestěhováním neřešil. O mezinárodní ochranu v České republice požádal proto, že už neměl čas čekat na rozhodnutí ohledně žádosti o vízum strpění. Jeho vízum už přestávalo platit. V případě návratu do vlasti se žalobce bojí války a odvodu do armády. Chtěl by, aby Ukrajina zvítězila, zmizeli vojáci, vše se uklidnilo, byla práce. Pak by se vrátil.
8. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobci mezinárodní ochranu neudělil, neboť neshledal naplnění žádného z důvodů dle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb.
9. Soud posoudil předmětnou věc následovně.
10. Podle § 12 zákona písm. a) zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.
11. K tomuto ustanovení pak žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí na s. 4 uvedl, že po posouzení uvedených tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu dospěl k závěru, že tento v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl relevantním způsobem pronásledován. V žádosti pak výslovně sdělil, že nebyl politicky aktivní. Žalobce neuvedl žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že jakýmkoliv způsobem uplatňoval na Ukrajině svá politická práva a svobody a byl z tohoto důvodu pronásledován. Správní orgán konstatoval a soud se s ním ztotožňuje, že žalobce nebyl ve své vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu.
12. Podle § 12 zákona písm. b) zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož

občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

13. Tímto ustanovením se žalovaný zabýval na s. 4 – 6 žalobou napadeného rozhodnutí, kde se vypořádal s žalobcovými důvody, proč opustil svoji vlast, tj. že vlast opustil kvůli obavám z bezpečnostní situace na Ukrajině. Žalovaný odkázal na Příručku procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a na Protokol týkajícího se právního postavení uprchlíků, vycházel z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 5. 1998, č.j. 6A 517/96, z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)-Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině-aktualizace č. 3, ze září 2015 i z Informace Ministerstva vnitra velké Británie, leden 2016. Zabýval se tvrzením žalobce, že nechtěl dopadnout jako tzv. vnitřní přesídlenci, přičemž ohledně tohoto důvodu na základě citovaných informačních zdrojů a jemu známých skutečností poukázal na to, že oficiální vláda Ukrajiny na území jí kontrolovaném dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob. Žalovaný se rovněž zabýval i snahou žalobce vyhnout se nástupu do armády. Žalobce v rámci správního řízení uváděl, že během mobilizace by ho odvedli, i když neabsolvoval povinnou vojenskou službu, podle žalobce berou všechny muže registrované na vojenské správě, kteří jsou v záloze, jako žalobce. Žalovaný v této souvislosti odkázal jednak na Ženevskou konvenci, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod a jednak již uvedenou Příručku procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a výše uvedený Protokol týkajícího se právního postavení uprchlíků. Žalovaný rovněž pak citoval z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, č.j. 6 A 508/97. Správní orgán konstatoval a soud se s ním ztotožňuje, že v případě žalobce neshledal při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
14. Podle § 13 odst. 1 zákona o azylu rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. **Podle § 13 odst. 2 zákona o azylu** rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel nebo partner azylanta, b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let, c) rodič azylanta mladšího 18 let, d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let. Podle § 13 odst. 3 zákona o azylu předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželů azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny partnerovi azylanta je trvání partnerství před udělením azylu azylantovi. Podle § 13 odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již azylant manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit azyl za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem azylanta.
15. Ze správního spisu nevyplývá, že by v České republice byl některému z rodinných příslušníků žalobce udělen azyl podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu, přičemž to netvrdil ani žalobce. V posuzovaném případě tak nebyly naplněny ani důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 cit. zákona.

16. Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
17. Obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu shrnul Nejvyšší správní soud kupříkladu ve svém rozsudku ze dne 25. 10. 2017, č.j. 6 Azs 81/2017-32: „*K námitce existence důvodů zvláštního zřetele hodných lze konstatovat, že podle ustálené judikatury na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).*“
18. Soudní přezkum správního uvážení provedeného správním orgánem je značně omezený (s výjimkou možnosti uplatnění moderačního práva dle § 78 odst. 2 s.ř.s., které se však vztahuje pouze na řízení o žalobě proti rozhodnutí, jímž byl uložen trest za správní delikt), neboť soud může pouze zkoumat, zda správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil (srov. § 78 odst. 1 věta druhá s.ř.s.). Takové překročení zákonem stanovených mezí správního uvážení nebo jeho zneužití však soud v projednávaném případě nezjistil, neboť žalovaný ve svém rozhodnutí srozumitelně mimo jiné objasnil, že ze správního spisu nelze učinit závěr, že by žalobce byl v ohrožení života. Uvedl, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou, která si na život vydělávala práci a jeho zdravotní stav je dle žalobcových slov dobrý. Odůvodnění závěru žalovaného o nenaplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu soud považuje za dostatečné, přičemž žalovaný nijak nevybočil z mezí správního uvážení, ani je nezneužil.
19. Dále lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014 č.j. 5 Azs 104/2014-39: „*Humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu je možno udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem je třeba zvažovat v rámci důvodů udělení azylu dle § 12 a § 13 zákona o azylu či důvodů udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Azs 15/2011 - 77). V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“ V projednávaném případě stěžovatel neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu azylového řízení skutečnosti, jež by mohly svědčit o tom, že jsou v jeho případě dány natolik mimořádné okolnosti, které by bylo nutno zvážít z hlediska udělení*

humanitárního azylu.... Žádné okolnosti zvláštního zřetele hodné, k nimž by bylo třeba přihlédnout v rámci rozhodnutí o humanitárním azylu, stěžovatel neuváděl.“

20. Ani v posuzovaném případě žalobce dle závěru soudu neuvedl žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele, k nimž by bylo třeba přihlédnout v rámci rozhodnutí o humanitárním azylu. Ze shora uvedených důvodů soud neshledal závěr žalovaného o neudělení azylu žalobci z humanitárních důvodů jako vybočení z mezí správního uvážení ani jeho zneužití, resp. podle závěru soudu ani nedošlo k naplnění neurčitého právního pojmu „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv.
21. V § 14a zákona o azylu ve znění v rozhodném období bylo stanoveno:

„(1) Doplnková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“
22. Jak vyplývá ze zpráv o situaci na Ukrajině, nejvyšším trestem, jež lze na Ukrajině uložit, je doživotní trest odnětí svobody, když trest smrti byl zrušen v roce 2000. Správní orgán se pak na s. 8 zabývá jednotlivými ve správním spise založenými zprávami a informacemi. Soud se pak ztotožňuje s žalovaným, který po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a citovaných aktuálních informačních pramenů, nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobce v žalobě sice namítal, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí vážné újmy, byl by ohrožen na životě, žádná bližší tvrzení však v této souvislosti neuvedl.
23. Z uvedených důvodů soud uzavřel, že v posuzovaném případě nebyl dán důvod udělení doplňkové ochrany žalobci dle § 14a odst. 1 ve spojení s § 14a odst. 2 písm. a) ani b) zákona o azylu.
24. Co se týče otázky naplnění nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (tj. vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu) soud ve shodě s žalovaným dospěl k názoru o nenaplnění nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
- 25.

Žalobce v rámci předmětného správního řízení uvedl, že žil v rodinném domě v Mariupolu nejdříve se svou matkou a družkou. Posléze se mu narodila dcera V. Z vlasti odejel kvůli válce a nezaměstnanosti. Poukázal na skutečnost, že do Mariupolu přijíždí stále více ukrajinských vojáků, celé kolony a také vojenská technika. Základní vojenskou službu neabsolvoval ze zdravotních důvodů, poprvé u odvodu ho na vojnu kvůli zranění ruky nevzali, později mu již bylo řečeno, že je již hoden služby v armádě. Je přesvědčen, že by ho během mobilizace odvedli. Co se týče možnosti nástupu výkonu vojenské služby, tuto skutečnost nelze považovat za nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Zdejší soud pak v této souvislosti odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017 č.j. 6 Azs 290/2017-23: „*Nejvyšší správní soud se v nedávné minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že ozbrojený konflikt se nedotýká celého území a nelze tudíž předpokládat, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze ve východní části země, jehož intenzita i v dotčených oblastech výrazně klesá (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 - 24, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 - 23, nebo ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 - 36)...*

...K otázce odmítání nástupu k výkonu vojenské služby se zdejší soud vyjádřil zásadním způsobem například v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49: Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, Nejvyšší správní soud uvedl: Samotné odmítání branné povinnosti odůvodněné obavou z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Obdobně v takové situaci není dán ani důvod doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Azylová irelevance branné povinnosti byla potvrzena také v usneseních Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 - 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 - 34.

Ze zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (která je založena ve správním spise) vyplývá, že na Ukrajině probíhá mobilizace na základě dekretů prezidenta republiky. Službu v armádě je možné z důvodu svědomí odepřít a vykonávat náhradní vojenskou službu. Shromážděné informace naopak nepodporují tvrzení stěžovatele, že armádní složky „*přijedou domů a vezmou vás od rodiny*“ a hned pošlou do války. Pro úplnost Nejvyšší správní soud v této souvislosti upozorňuje na svou dřívější judikaturu, kdy např. v usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, konstatoval, že z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, vyplývá, že podmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne.

Nejvyšší správní soud nemůže v tomto řízení posuzovat, zda je vyhlášená mobilizace v souladu s ukrajinským ústavním pořádkem nebo tamními zákony. Jak konstatoval i městský soud v napadeném rozsudku, v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu je podstatné

pouze to, zda by byl stěžovatel v případě návratu do vlasti v souvislosti s mobilizací vystaven azylově relevantnímu pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Žalovaný i městský soud v souladu se zjištěnými skutečnostmi dospěli k závěru, že nikoliv.

Institut mezinárodní ochrany zároveň nelze využívat jako náhradu pobytového oprávnění za účelem sloučení rodiny. Pokud skutečně stěžovatel sdílí domácnost a pečuje o nezletilou dceru spolu se svou manželkou, která má povolen na území trvalý pobyt, je třeba jeho pobytový status řešit prostřednictvím žádosti o příslušné pobytové oprávnění dle zákona o pobytu cizinců.“

26. Soud dále rovněž odkazuje kupříkladu na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017 č.j. 2 Azs 293/2017-26, kde se Nejvyšší správní soud rovněž zabýval obecně situací na Ukrajině:

„Stran bezpečnostní situace na Ukrajině odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu, dle níž se konflikt geograficky ustálil ve východní části země (Doněcká a Luhanská oblast), nelze jej klasifikovat jako konflikt totální, a jeho intenzita nadto i v dotčených oblastech výrazně kolísá (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 – 33). Ojedinelé incidenty v dalších oblastech, jež stěžovatel zmiňuje v kasační stížnosti, tento závěr relativizovat nemohou. V rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, nebo též v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, Nejvyšší správní soud rovněž zaujal názor, že „samotné odmítání (výkonu vojenské služby) odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“ Ustáleně rovněž judikuje, že branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Namítá-li stěžovatel, že případný výkon vojenské služby s možným zapojením do bojových akcí by byl v rozporu s jeho náboženským vyznáním, odkazuje Nejvyšší správní soud opět na svou dřívější rozhodovací činnost, v níž upozornil na možnost institutu alternativní vojenské služby v ukrajinské armádě, která riziko bezprostřední účasti vojáka na bojových akcích minimalizuje (srov. usnesení ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 – 34).“

27. Co se týče žalobcovy obavy z nástupu výkonu vojenské služby, tato obava sama o sobě nezakládá důvod udělení mezinárodní ochrany, jak vyplývá ze shora citované judikatury. Lze rovněž odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017 č.j. 7 Azs 34/2017-26: *„Pokud jde o obavu žalobce z výkonu vojenské služby, pak tato obava není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, sp. zn. 6 A 509/94, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či na rozsudek téhož soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, kde uvedl: „Samotné odmítání odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“ Branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Potenciálně hrozící trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby rovněž nezakládá azylově relevantní důvody automaticky, ale jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv. Takové skutečnosti však z podkladů shromážděných stěžovatelem nevyplynuly a ani žalobce je netvrdil. Nelze konečně přehlédnout, že i český trestní zákoník, tedy zákon č. 40/2009 Sb., činí v hlavě XI druhé části trestnými celou řadu činů proti*

branné povinnosti. V českém právu je sice branná povinnost občanů zmírněna tím, že podle čl. 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nemůže být nikdo nucen vykonávat vojenskou službu, pokud je to v rozporu s jeho svědomím nebo s jeho náboženským vyznáním. Jak však bylo řečeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2003, č. j. 2 Azs 15/2003 – 81, publ. pod č. 77/2004 Sb. NSS, je toto právo „spíše součástí nadstandardní ochrany lidských práv dané relativní moderností Listiny než součástí základních a státem nezcizitelných lidských práv ve smyslu mezinárodního, či spíše evropského, konsenzu.“

28. Ani existence konfliktu probíhajícího na území Ukrajiny, ani žalobcova obava z nástupu výkonu vojenské služby tak nemohou naplnit důvod udělení mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 1, 2 písm. c) /jakož ani důvod udělení mezinárodní ochrany dle § 12/ zákona o azylu.
29. I dle názoru soudu má žalobce možnost vyřešit své potíže v místě bydliště přestěhováním se do jiné části Ukrajiny. K tomu lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. na jeho usnesení ze dne 8. 6. 2016 č.j. 2 Azs 118/2016-36: „*Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že tam, kde je to reálně možné, „[l]okální problémy jsou řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany“ (srov. např. usnesení ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 - 59).*“
30. Ohledně možnosti využití institutu vnitřního přesídlení lze odkázat na zprávy založené ve správním spise, kupříkladu na Informaci Úřadu Vysokého komisaře pro uprchlíky (UNHCR) ze září 2015 s názvem „*Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině – aktualizace č. 3*“. Z této zprávy plyne, že dne 20. 10. 2014 ukrajinský parlament přijal zákon o vnitřně vysídlených osobách, který se zabývá širokou škálou záležitostí, včetně ochrany proti diskriminaci a nucenému návratu, pomoci při dobrovolných návratech, zjednodušenou dostupností sociálních a ekonomických služeb včetně registrace bydliště a včetně zaměstnání a bezplatného ubytování na šest měsíců. V březnu 2015 vláda prodloužila program finanční pomoci pro vnitřně vysídlené osoby, který byl vytvořen poprvé v říjnu 2014. Občanská společnost vynakládá různé snahy na podporu vysídlených osob, přičemž za tímto účelem bylo vytvořeno několik obecně prospěšných organizací. Vláda přijala novou legislativu a nové předpisy pro rozšíření pomoci vnitřně vysídleným osobám a pro usnadnění jejich integrace. V červenci 2015 vláda novelizovala své vyhlášky, aby bylo pro vnitřně vysídlené osoby snazší žádat o dávky v nezaměstnanosti. Soudu je pak známo, že z Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 1. 8. 2014 vyplývá, že z Donbasu a Krymu uprchlo už přes 100 tisíc obyvatel; možnosti stěhování v rámci Ukrajiny jsou standardní, úřední omezení neexistují. V praxi se lze dokonce přestěhovat a dlouhodobě žít jinde, než kde je člověk registrován k trvalému pobytu, aniž by to ukrajinské úřady zjistily. Soud uzavřel, že byt u vnitřně přesídlených osob může docházet k jistým potížím v přístupu na trh práce a k bydlení, vnitřní přesídlení v zásadě je možné a reálné, neboť ve vztahu k vnitřně přesídleným osobám nehrozí pronásledování nebo vážná újma.
31. Soud pak souhlasí s žalovaným rovněž v tom, že případné vycestování žalobce nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR (žalobce ostatně žádný takový rozpor ani nenamítal). Proto není naplněno nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

32. Z žalobcem uvedených a ze správního spisu zjištěných skutečností nelze dovodit existenci skutečného nebezpečí vážné újmy, jak ji předpokládá § 14a odst. 1 zákona o azylu. K tomu lze poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. jeho rozsudek ze dne 26. 3. 2008 č.j. 2 Azs 71/2006-82), podle níž reálným nebezpečím ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu je „*nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho*“. Existence takového reálného nebezpečí ze správního spisu ani z tvrzení žalobce nevyplývá.
33. Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Ze správního spisu ani z tvrzení žalobce nevyplývá, že by některému z jeho rodinných příslušníků byla udělena doplňková ochrana, a tudíž soud v případě žalobce neshledal naplnění důvodu udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14b zákona o azylu.
34. Pokud jde o námitku, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a o námitku, že správní orgán nevycházel z aktuálních informací o bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce a námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, soud má za to, že žalovaný vycházel z náležitě zjištěného skutkového stavu podepřeného aktuálními zprávami o situaci na Ukrajině, jakož i dalších dokumentů opatřených v průběhu správního řízení, učinil z nich odpovídající skutková zjištění a na základě nich přijal adekvátní právní závěry. Soud ani neshledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným. Městský soud v Praze zde odkazuje např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2017 č.j. 6 Azs 118/2017-38, kde Nejvyšší správní soud uvedl: „*Je třeba podotknout, že žalovaný v azylovém řízení zkoumal, zda jsou dány skutečnosti, které by mohly představovat závažnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Vyšel přitom z množství aktuálních podkladů zpracovaných zejm. Amnesty International, Freedom House, Vysokým komisařem Organizace spojených národů pro uprchlíky, dále vycházel z informací Ministerstva zahraničních věcí, či výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 27. 1. 2016, aniž dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky dle § 14a odst. 2 písm. b). Nejvyšší správní soud neshledává v postupu žalovaného či krajského soudu žádného pochybení.*“ Ani tyto žalobní námitky proto soud neshledal důvodnými.
35. V neposlední řadě soud považuje za potřebné zdůraznit, že výčet důvodů pro udělení azylu je taxativní. V řízení o udělení mezinárodní ochrany přihlíží správní orgán ke skutečnostem upravených ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon o pobytu cizinců (zákon č. 326/1999 Sb.), jehož institutů mohl a nadále může žalobce využít. Již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, který je dostupný na www.nssoud.cz, dovodil, že poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení k pobytu na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců. Rovněž v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 55, který je dostupný na www.nssoud.cz, bylo judikováno, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu na

území České republiky, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, tj. např. zákon o pobytu cizinců. Na tato rozhodnutí pak navazuje mj. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že „azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona. Právní úpravu o pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měl žadatel možnost využít a které dříve i úspěšně využíval.“

36. Soud v případě žalobce tedy neshledal naplnění žádného z důvodů udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se zabýval skutečnostmi, jež v průběhu správního řízení vyšly najevo, jakož i tvrzeními žalobce. Při posouzení všech těchto skutečností došel soud k závěru, že správní orgán nikterak nepochybil ani během provádění správního řízení ani při vydání napadeného rozhodnutí, které bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§3 s. ř.). Žalovaný rovněž dostatečně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§68 odst. 3 s. ř.). Vydáním napadeného rozhodnutí tedy nedošlo k porušení žádného ustanovení správního řádu ani zákona o azylu.
37. Ze všech shora uvedených důvodů má soud za to, že žádná z námitek žalobce není důvodná, a proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
38. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci úspěch neměl, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. února 2019

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.